

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

12^e Jaargang.

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1904

Gemengde Berichten.

Middenbrons van den Romeinschen Keizer DIDIUS JULIANUS, gevonden te Reimerswaal.

Onlangs kwam mij in handen 1) een middenbrons van den romeinschen Keizer DIDIUS JULIANUS, wiens volle namen waren: MARCUS DIDIUS SEVERUS JULIANUS. Het stuk was gevonden in de slikken, op de plaats waar oudtijds de stad Reimerswaal heeft gelegen.

De munten van Keizer D. JULIANUS zijn zeldzaam, verklaarbaar door het feit, dat hij slechts van 28 Maart tot 1 Juni 193 heeft geregeerd.

De voorzijde van het met eene groene patina bedekte muntstuk vertoont het borstbeeld van den Keizer met stralenkroon; van het omschrift is goed leesbaar: — M · DID · JULIAN · AVG.

Op de keerzijde ziet men FORTUNA, links gewend, in de linkerhand een hoorn des overvloeds vasthoudende, en in de rechter het roer van een schip.

Omschrift: P. M. TR. P. COS. (COHEN N°. 13).

DIDIUS JULIANUS, die reeds aanzienlijke betrekkingen in staatsdienst had bekleed, kwam op geheel onverwachte wijze aan de regeering.

Zie hier de toedracht der zaak:

Na den moord, gepleegd op zijn voorganger PERTINAX, kwam men te Rome op het zonderlinge denkbeeld, de keizerlijke waardigheid aan den meestbiedende te verkoopen.

Een soldaat maakte van den wal der legerplaats de uitloving bekend, en toen DIDIUS JULIANUS, volgens sommigen op aandringen zijner heerszuchtige vrouw MANLIA SCANTILLA

---

1) Thans eigendom van het Zeeuwsch Genootschap.

en zijne niet minder naar aanzien hakende dochter DIDIA, door het aanbieden van 5000 sestertii aan iederen soldaat, elk record had geslagen, werd hij tot keizer uitgeroepen. Dit gebeurde den 28 Maart 193.

Ware nu D. JULIANUS een zeer kundig mensch geweest of een handig praktikus, zoo zou men mogelijk over het onnatuurlijke zijner verkiezing een tijdlang zijn heengestapt, nu echter het tegendeel waar was, en de senator D. JULIANUS in de verste verte niet voor de moeilijke taak van romeinsch Keizer berekend was, stonden, bijna onmiddellijk na zijne verkiezing, van drie zijden de legioenen tegen hem op. Hij moest het onderspit delven en werd door SEPTIMIUS SEVERUS in de keizerlijke waardigheid opgevolgd.

D. JULIANUS werd op last van den Senaat den 1 Juni 193 vermoord.

Zie hier hoe ABR. BOGAERT 1) dezen Keizer in verzen heeft bezongen:

't Was JULIAAN, die, toen 't bezit van Romens troon,
 Door 't krygsvolk, ieder een voor geld wierd aangeboden,
 De trotse tytel dorst van Roomsche Keizer *koop*.
 Doch wat stond hem van een gekochte troon te hopen,
 Als ieders woeden, en de naam van een tieran?
 De Raad getreden in een heimlijk eedgespan,
 Kan zyn *verwaantheid* niet verdragen, noch gedoogen.
 Elk ziet zyn staatzucht aan met schele en nydige oogen,
 Des hy aan alle kant verlegen en benart,
 Den schelmzen LETUS 2), en ook MARCEA, door 't hart
 Laat booren, maar niets kon 's volks razerny betoomen
 Als 't haatlyk *bloed*, dat uit zyn wonden kwam te stromen
 SCANTILLA, 3) aan wiens pen moet ik geloof nu slaan,

1) S. SCHIJNVOETS, *Muntkabinet der roomsche Keizers en Keizerinnen, In waaren beschreeven door ABRAHAM BOGAERT. Met 70 Kopere Plaatjes verciert. Amst. 1695.*

2) LAETUS was de moordenaar geweest van COMMODOUS en PERTINAX

3) MANLIA SCANTILLA, vrouw van JULIANUS

Is 't SPARTIANUS, zeg, of is 't HERODIAAN 1)
 Die ik moet volgen in uw leven te *beschryven*?
 Gy weet op 't naaktste alleen de grond van uw bedryven;
 Doch ik verwerp heel d' eerste en volg de laatste na.
 Gy hebt uw bedgenoot met uwe DIDIA,
 Toen 't Krygsvolk 't roomsche ryk voor 't hoogste bod
 [wou geven
 Als een verwaande van de tafel afgedreven,
 Op dat hy handelen zou, met haar van 't Keizerryk;
 Maar hoe verschrikte uw ziel, toen u 't mishandelt *lyk*
 Van JULIAANUS, door SEVERUS, wierd gezonden,
 Herdenkende, dat gy waard d' oorzaak van zyn wonden.
 M. D. M

Eereprijs voor Handboogschutterijen, 1852.

(*Tijdschrift, blz. 225.*)

· Een exemplaar van verguld zilver berust in het Stedelijk
 Museum te Alkmaar. C. W. B.

Landbouwtentoonstelling te Aarlanderveen.

Ons medelid W. K. F. ZWIERZINA behaalde op de tentoonstelling van land-, tuinbouw en veeteelt van wege de afdeeling Alphen, Oudshoorn en Aarlanderveen, in laatst-gemelde gemeente gehouden op 23--25 Augustus jl., een bekroningspenning met zijne inzending van 169 penningen op landbouw, tuinbouw en veeteeltbetrekking hebbende, of met aan een dier takken van nijverheid ontleende emblem en prijken de.

---

1) HERODIANUS geeft de schuld van alles aan SCANTILLA, terwijl SPARTIANUS vermeldt, dat zij, JULIANUS ondergang voor oogen ziende, het hem heeft afgeraden.

Nieuw uitgekomen Penningen.

Vervolg van *Tijdschrift* 1903, blz. 314.

Addenda. 1° Op blz. 315 van jaargang 1903 bij: Plakket VAN BEUNINGEN, toe te voegen: gemodelleerd door CORNS. L. J. BEGEER.

2° Op blz. 318 aldaar bij: Herinnering aan den Zuivelkursus te ? te lezen: Meerkerk 5 Augustus — 4 September 1902.

1900.

1 Mei 50-Jarig bestaan der Onderlinge Brandwaarborgmaatschappij voor de gemeente Leeuwarden. Goud, gegraveerd 53 m.M.

15—17 Juni. Hondentoonstelling „Nimrod” te Arnhem, ruit, hoog 67 m.M., door VOET.

SWAMMERDAM-medaille, Genootschap ter Bevordering van Natuur-, Genees- en Heelkunde te Amsterdam.

Goud, 56 m.M. (Bronzen afslag in Verz. Z.).

De deelneming van Nederland aan de wereldtentoonstelling te Parijs. Plakket, 88 bij 54 m.M., koper verzilverd, door H. KAUTSCH.

1901.

9 April. 25-Jarig bestaan der Studentenroeivereniging „Laga” te Delft. Zilver, met oog en ring, 21 m.M., ateliers BEGEER.

Oktober. Plakket met borstbeeld van Mevr. de Wed. S. LENS-ENDERS te Utrecht. Brons, 130 bij 175 m.M., door CORNS. L. J. BEGEER.

1902.

6 Februari. 25-Jarig bestaan der Rijkskweekschool voor onderwijzers te Deventer. Terra cotta, 110 m.M., door W. G. VAN POORTEN.

23—31 Augustus. Landbouwtentoonstelling te Leeuwarden. Zilver en brons, 62 m.M., door FADDEGON (JANVIER)

1 September, 25-Jarige vriendschap tusschen M^r. S. baron CREUTZ en P. I. B. RUYS DE PEREZ.

Plakket in brons, 190 bij 130 m.M. Ateliers BEGEER

4 September. Huwelijk van W. J. VOET en A. M. WESTERVELD te Haarlem, zie blz. 283 hiervoor.

7 September, 6de Jaarvergadering van den Nat. Bond voor Vreemdelingenverkeer Zilver draagteeken, 22 m.M. Ateliers BEGEER.

Plakket met borstbeeld van zijn zoontje C. J. BEGEER.

Bron, 135 bij 190 m.M., door CORNS. L. J. BEGEER.

Nieuwe Vz. der Rijksprijspenningen voor verdienstelijke scheepsjournalen. Zilver 50 m.M., goud 36 m.M., door J. C. WIENECKE.

1903

1 Januari. C. SCHILLEMANS 40 jaar eigenaar der uitgeverfirma W. J. THIEME & CO. te Zutfen.

Zilver, 50 m.M. Ateliers BEGEER.

19 Januari. RICHARD HOL 40 jaar directeur der Stadsconcerten te Utrecht. Zilver en brons, 58 m.M. idem.

21, 22 Januari. 2° Wapenfeest van den Onderofficiers-Scheimbond te Amersfoort. Brons, 47 m.M., idem.

24, 25 Januari. Hondententoonstelling te Haarlem.

5-Jarig bestaan der Kynologenklub „Amsterdam”.

Bron, 42 m.M., door F. J. WERNER (GERRITSEN).

2 Februari. 250-Jarig bestaan van New-York als zelfstandige gemeente, (met beeld van PETER STUYVESANT), brons, 50 m.M.

22 Februari. Schietwedstrijd „Eendracht maakt Macht” te Oud-Kralingen, verguld zilver, zilver en brons, 30 m.M. door VAN KEMPEN.

Alsvoren, verguld zilver en zilver, 50 m.M. door idem.

*) 3 Maart. 25^e Gedenkdag der kroning van paus LEO XIII, brons, ovaal 23 bij 21 m.M., door AUG. FALISE (GERRITSEN).

16 Maart. 50-Jarig huwelijk van MR. J. H. C. baron DE VOS VAN STEENWIJK en A. M. F. baronesse VAN AERSSSEN BEVEREN VAN VOSHOL, zilver, 60 m.M. door G. DEVREESE.

16 Maart. Gevelwedstrijd te Haarlem, 2 verschillende, 1 verguld zilver, 1 geöksideerd zilver, 50 m.M., door E. VOET JR. (uniek)

1 April. J. VAN LOKHORST, 25 jaar rijksbouwkundige. Goud, zilver, brons, 51 m.M., door J. C. WIENECKE.

April. Spoorwegstaking. Hulde van de Amerfoortsche burgerij aan de politie, zilver, 20 m.M. Ateliers BEGEER.

April. Prijspenning van den Volksbond, Vereeniging tegen Drankmisbruik. Brons, 35 m.M., idem.

8—10 Mei. Hondententoonstelling Cynophilia te Amsterdam. Brons, 41 m.M., idem.

21 Mei. Festival te Oudewater, brons, 46 m.M., idem.

23—25 Mei. Hondententoonstelling Kynologenvereeniging Nederland te Rotterdam. Brons, ovaal 50 bij 40 m.M., door VAN KEMPEN.

*) 27 Mei. Opening van de nieuwe beurs te Amsterdam. Zilver en brons. 60 m.M. door F. J. WERNER (GERRITSEN).

15 Juni—1 September. Tentoonstelling van nijverheid en kunstindustrie te Groningen. Brons, 50 m.M., door VAN KEMPEN.

19—21 Juni. Hondententoonstelling Nimrod te Utrecht, brons, ruitvormig, hoog 67 m.M., ateliers BEGEER.

21 Juni 2e Eeuwfeest der drukkerij van de firma JOH. ENSCHEDÉ en ZONEN te Haarlem.

A. Aangeboden door het personeel, goud, zilver en brons, 59 m.M., ateliers BEGEER.

B. Aangeboden door eene commissie, goud, 90 m.M., door AUG. FALISE.

*) In den handel.

13—18 Juli. Maskerade te Delft, brons, 28 m.M., ateliers BEGEER

Als voren. Prijspenning van het Delftsche Studentenkorps, zilver en brons, 58 m.M., idem.

14 Juli. Mr. W. C. baron VAN PALLANDT VAN WAARDENBURG en NEERIJNEN treedt af als dijkgraaf van Tielerwaard, brons, 60 m.M., door W. ACHTENHAGEN, ateliers BEGEER.

4—12 Augustus. Schietwedstrijd te Loosduinen, 25-jarig bestaan der Vereeniging Oranje-Nassau.

A. Rozenprijs. Plakket, zilver en brons, 45 bij 35 m.M. door A. F. GIPS.

B. Penning Volksbaan, brons, 32 m.M.

C. Penning „Wedstrijd Medaille Cartonbaan” 32 m.M., alle drie van de ateliers BEGEER.

8 en 9 Augustus. Gymnastiekwedstrijd te Veendam, verguld koper, 23 m.M.

11 Augustus. J. J. PLUGGE 25 jaar gemeente-geneesheer te Oost- en West-Souburg. Verg. zilver, gegraveerd, 59 m.M. (uniek).

14—16 Augustus. Hondententoonstelling Nederlandsche Deutsche-Doggenklub te Zutphen. Zilver, 41 m.M., ateliers BEGEER

31 Augustus. Prijspenning der Centrale commissie voor nationale feesten te Zwolle. Brons, 35 m.M., ateliers door BEGEER.

1 September. De gemeente Groningen-aan het hoofdbestuur der tentoonstelling aldaar, zilver, 45 m.M.

2 September. Mr. B. PH. baron VAN HARINXMA THOE SLOOTEN, 25 jaar kommissaris van Friesland. Brons, 60 m.M. door ACHTENHAGEN en VAN GOOR, (ateliers BEGEER).

2 September. Landbouwtentoonstelling te Oosterbeek, brons, 47 m.M., ateliers BEGEER.

11 September. 25-Jarig feest der reorganisatie van de brandweer te Venloo, goud, zilver en brons, 32 m.M., idem.

3 Oktober. Landbouwfeesten te Leiden, brons, 45 m.M., door VAN KEMPEN.

3 November. Eeuwfeest der wederoprichting van het St. Hubertsgild te 's-Gravenhage, zilver, 30 m.M., ateliers BEGEER.

19—21 November. 4^e Eeuwfeest der Societeit „Trov moet blycken” te Haarlem, zilver 21 m.M., door VOET.

26 November. De ambtenaren der gemeente Maastricht aan Jhr. Mr. CH. RUYS DE BEERENBROUCK, goud, 50 m.M. (gegraveerd, uniek).

12 December. Eeuwfeest van het Wandsbecker Husaren-regiment Koningin WILHELMINA der Nederlande, kanonnenbrons, 40 m.M. (naar foto).

26 December. 30-Jarig bestaan der Vereeniging van Nederlandsch-Indische Oud-Strijders van Land- en Zee-macht „Je maintiendrai” te Rotterdam, *a.* kruis 34 m.M. goud, door een kroon gedekt, penning *b.* goud, 27½ m.M., *c.* idem zilver, 30 m.M. Alles graveerd door A. T. VAN ROOIJ.

Zonder datum. Penning met borstbeeld van Dr. ABR. KUYPER, minister van binnenlandsche zaken. Verzilverd brons, 50 m.M., door TONY SZIRMAÏ.

25^e Gedenktag der promotie van Dr. TH. P. H. VAN AALST, rektor van het gymnasium te 's-Gravenhage, zie blz. 284 hierover.

Plakket met borstbeeld van Mevr. M. J. BEGEER-STRAVER, brons, 200 bij 320 m.M., door CORNS. L. J. BEGEER.

Plakket met borstbeeld van P. J. DOUWES DEKKER te 's-Gravenhage, gips, 87 bij 115 m.M., door J. C. WIENECKE.

Bond van Rotterdamsche Schietvereeningen, brons, 30 m.M., door VAN KEMPEN.

Prijspenning der Vereeniging tot Verfraaiing van Rotterdam en tot Bevordering van het Vreemdelingenverkeer, brons, 60 m.M., door VAN KEMPEN.

Penninkje ten dienste van de Postspaarbank in Nederlandsch Indië, brons, 30 m.M., ateliers BEGEER. Z.

Het Braziliaansche geldwezen.

Van ons medelid JULIUS MEILI ontvingen wij het 3^e deel van zijne beschrijving van 't geldwezen in Brazilië.

Het 1^e deel verscheen in 1897 in 't duitsch en werd toen door ons uitvoerig besproken (zie jaargang VI, 1898 bl. 62). Dat bevatte de munten tot 1822 (Brazilië als portugeesche kolonie).

Het 2^e deel, de munten van 't keizerrijk en van de republiek, ligt persklaar en zal over eenigen tijd het licht zien.

Het 3^e deel, de beschrijving van 't papieren geld, in 't portugeesch geschreven, ligt thans voor ons.

Het is een fraai, groot kwarto deel op zwaar papier, met 274 bl. druks en 192 in kleuren gedrukte platen.

De schrijver maakte ditmaal gebruik van de portugeesche taal, omdat hij is julgando que este terceiro volume interessará especialmente aos „Brazileiros mesmos.”

Wij gelooven echter, dat niet alleen de Brazilianen, maar alle verzamelaars van papieren geld, dit werk ten hoogste zullen waardeeren. Want niet alleen is de bewerking van 't onderwerp zoo haarfijn uitgesponnen, zijn de geschiedkundige bijzonderheden zoo pijnlijk juist opgespoord en blootgelegd, maar ook de weelderige behandeling der platen dwingt ons een oogenblik bij dit werk stil te staan.

Ziehier hoe de schrijver zijn stof heeft ingedeeld. Na een voorwoord, inhoudsopgaaf, lijst der vermelde verzamelingen en uittreksel van de wetgeving op 't papieren geld, maakt hij twee groote rubrieken: wettige uitgiften en onwettige.

I De wettige uitgiften worden onderverdeeld in:

- A. Biljetten van de diamant-wasscherijen in Tejuco in de jaren 1771-1841.
- B. „ ter bevordering van 't handelsverkeer in Minas Geraes 1808.
- C. „ voor 't ruilverkeer van goudstof in Minas Geraes 1808-20.

- D. Biljetten van de Banco do Brazil 1810-35.
 E. „ van de finantieele kommissie te Ceará 1826.
 F. „ voor de inwisseling van 't kopergeld in
     Bahia 1828.
 G. „ voor de inwisseling van 't kopergeld in 't
     geheele rijk 1833
 H. „ voor de inwisseling van 't kopergeld in de
     Republiek van Rio Grande 1838.
 J. „ van het rijk 1835-90.
 K. „ van verschillende handelsbanken 1836-55.
 L. „ van de Banco do Brazil 1854-92.
 M. „ van provinciale banken 1857-1900.
 N. O. Biljetten uitgegeven door den staat en betaalbaar
     in goud 1889-90.
 P. Biljetten van de Banco do Republica do Brazil 1892-96.
 Q. Obligaties van eenige banken op aandelen 1891.
 R. Biljetten uitgegeven door de douane-kantoren 1890
     en 1899.

Daarna volgen de onwettige uitgiften :

- S. Biljetten van eenige provincies.
 T. „ van eenige steden.
 U. „ van verkeersmiddelen.
 V. „ van genootschappen en partikulieren

De onder U en V ingedeelden, zouden wij ook abonnementskaarten of papieren „tokens” kunnen noemen.

Ten slotte geeft het aanhangsel eene beschrijving van reclame-kaarten en verlotings-biljetten, die hier en daar tijdelijk als betaalmiddel dienst deden.

De 192 prachtige fotokollografie-platen van de firma BRUNNER & C° te Zurich vertoonen ons de stukken met al hunne vouwen, scheuren en vlekken, alsof wij de oorspronkelijke stukken voor ons hadden.

Wij wenschen ons medelid geluk bij 't voleinden van

zijn moeilijke taak en hopen, dat hij van 't nog te verschijnen tweede deel evenveel voldoening moge hebben als van deze studievrucht.

Ze is een sieraad van onze bibliotheek.

JOH. W. STEPHANIK.

Les médailles et plaquettes modernes.

Afl. XIV brengt ons afbeeldingen van zeer knap werk van F. VERNON en T. SZIRMAI, (waaronder de penningplaat met borstbeeld van Dr. A. KUYPER.) Onafgewerkt, soms bepaald leelijk komen ons de afgebeelde stukken voor van H. NOCQ. Het werk, afkomstig van de ateliers BEGEER draagt thans meerendeels de namen van de medailleurs aan die ateliers verbonden, ons medelid W. ACHTENHAGEN en J. VAN GOOR. De aan dit werk gewijde plaat der nieuwe aflevering bevat nevens eenige handelspenningen, (zwemmen, tennissen, schaatsenrijden, voetbal,) de penningen op het 25-jarig jubilee van Mr. B. PH. baron VAN HARINXMA THOE SLOOTEN, het 50-jarig vrijmetselaarschap van J. H. DE GROOT, ter eere van Mr. W. C. baron VAN PALLANDT VAN WAARDENBURG EN NEERIJNEN, op het eeuwfeest van het St. Hubertsgild te 's-Gravenhage en prijspenningen van den Haarlemschen voetbalbond en het Delftsche studentenkorps. De afbeeldingen zijn alle goed verzorgd. Z.

ERRATUM.

Even wil ik u meedeelen, dat op pag. 77 van afl. I van het *Tijdschrift*, 12^e Jaargang, „aanvulling op DIRKS” een drukfout is ingeslopen: „NATANS” moet zijn „NATHANS.”

Tiel.

E. H. HIJMANS.

Medische penningen enz.

Dr. H. R. STORER, 58 Washingtonstreet, New-Port, Rhode-Island, geeft reeds sedert ruim 15 jaren in het *American Journal of Numismatics* een lijst van: *The medals, jetons and tokens illustrative of the Science of medicine*, waarvan hij er reeds meer dan 1000 beschreef. Het verlangen deze lijst zoo volledig en nauwkeurig mogelijk te maken deed hem een beroep doen op de medewerking der nederlandsche penningverzamelaars, om hem te wijzen op onverhoopde onjuistheden of aan zijn werk ontbrekende nederlandsche stukken, welk verzoek wij bij deze overbrengen en ondersteunen.

S en Z.

Verlag van de kommissie ter verzekering eener goede bewaring van gedenkstukken van Geschiedenis en Kunst te Nijmegen, over 1903.

Onder de weinige munten, die voor de verzameling zijn aangekocht, is slechts de volgende van veel belang:

Denarius van KAREL DEN KALEN (840—877) met het karolingisch monogram in het veld.

Omschriften: GRATIA DEI REX en SCI STEPHANI MONE, de laatste twee letters in monogram.

Een variëteit van dezen denarius komt voor bij PROU, „*Monnaies Carolingiennes*”, pl. XXII, n°. 962, en wordt door dien schrijver gerangschikt onder de „*ateliers indéterminés*.”

H. N. STUART. *Catalogus der munten en amuletten van China, Japan, Korea en Annam, behoorende tot de numismatische verzameling van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen*. Batavia en 's-Gravenhage, 1904.

De geleerde schrijver vermeldt in de voorrede van dezen

met groote nauwgezetheid uitgevoerden katalogùs, dat de verzameling chineesche, japansche, koreaansche en annamitische munten sedert 1896 verviervoudigd is. De verzameling, door den heer STUART bewerkt, is niet strikt kronologisch behandeld, zoodat men nu een overzicht heeft „over de munten, die door tegelijkertijd regeerende dynastieën in het chineesche rijk zijn geslagen en tevens over die van opeenvolgende vorstenhuizen en hunne respectieve vertegenwoordigers.”

Rijk zijn de oudste chineesche munten in den katalogus vertegenwoordigd, waarvan vele door ons medelid, den heer MOQUETTE aan het Bataviaasch Genootschap zijn geschonken. Deze munten hebben veelal stippen, maantjes en streepjes als bijzonder kenmerk. Alhoewel de betekenis daarvan nog niet geheel is opgehelderd, heeft het uitgebreide beschikbaar materiaal den heer STUART geleid tot de zekerheid, dat „bij de plaatsing dier teekens een bepaald systeem heeft voorgezeten, en dat bepaalde series van die teekens, volgens een vooraf beraamd samengesteld figuur gebruikt werden.” Een afzonderlijk tableau is in het begin van den katalogus van de op deze chineesche munten voorkomende stippen, maantjes en strepen, met de daaruit samengestelde combinatie-figuren, opgenomen.

Merkwaardig is het te zien, dat het swastika of hakenkruis ook in enkele figuren vertegenwoordigd is. Zie n°s. 18 en 19.

M. DE M

Essai sur les jetons et médailles des monnaies françaises par M. JULES FLORANGE. Extrait des annales des mines. Livraison de Février 1904.

Een goed denkbeeld van den schrijver was het, eene lijst uit te geven van alle munten en penningen, die betrekking hebben op het fransche mijnwezen.

Aanleiding tot dit werk was de verzameling penningen,

die in 1900, op de groote tentoonstelling te Parijs door de *Société de Combustibles* was ingezonden.

Wij vinden merkwaardige stukken op allerlei gebied in den katalogus. De schrijver verdeelt zijn boek in de volgende rubrieken: I Surintendants généraux des mines. II Mines de charbon. III Mines de fer. IV Mines métalliques. V Salines. VI Mines de bitume et d'asphalte. Ardoisières et carrières. VII Ecoles, Collectivités, Sociétés savantes, Ingénieurs, etc. en geeft van alle eenige munten en penningen ten beste. Deze bestaan voornamelijk uit legpenningen, waarvan sommige reeds uit den tijd van MARIA VAN BOURGONDIE dateeren, met wapenschilden der respectieve mijnintendanten, noodgeld, penningen op beroemde personen, enz.

De heer FLORANGE heeft het voornemen de numismatiek van het mijnwezen buiten Frankrijk op zijn „*Essai*” te laten volgen. Volgens den schrijver zal die tweede monografie vele merkwaardige munten en penningen bevatten.

M. DE M.

Inhoudsopgaaf van Tijdschriften.

Revue Belge de numismatique 1904, 3e livr.

FORRER, L. Les signatures de graveurs sur les médailles grecques.

BERNAYS, ED. Un gros au châtel tournois de GUILLAUME I, comte de Namur.

MUBAREK GHALIB BEY. Une monnaie d'argent du MAHDI.

V. D. BROECK, E. Numismatique bruxelloise.

MAZEROLLE, F. NICOLAS BRIOT, tailleur général des monnaies.

DE JONGHE, le Vte B. Le sceau de la haute cour de la comté d'Agimont Liégeois.

Correspondance. Mélanges.

- Rivista italiana di numismatica, 1904 fasc. I en II.
- GNECCHI, F. Appunti di numism, Romana LX—LXII.
- LANZA CARUSA. Spiegazione storica delle monete di Agrigento.
- MAURICE JULES. L'atelier monétaire de Sirmium pendant la période constantinienne.
- CERATTO GIACINTO. Uno scuto di CARLO EMANUELE I, Duca di Savoia.
- MARCHISIO, A. F. Un obolo di CARLO GIO. AMEDEO VI, Duca di Savoia.
- POMA C. Il nuovo sistema monetario Cinese.
- SIMONETTI, A. I tipi delle antiche monete greche.
- DATTARI, G. Esame critico circa una nuova teoria sulla monetazione Alessandrina di AUGUSTO
- VITALINI, O. Di un asse Reatino.
- BLANCHET, A. Le congiarium de César et les monnaies signées PALIKANVS.
- CIANI, G. Il ripostiglio di Rocchette.
- FRANCO, A. Nelle zecche d'Italia. II Lo stellino di Duca COSIMO
- GNECCHI, F. Filippo triplo di ANTONIO GAETANO TRIVULZIO.
- MARCHISIO, A. F. Studi sulla numismatica di Casa Savoia.
- AMBROSOLI, S. Le medaglie di GIUSEPPE VERDI.
- RICCI S. Le medaglie in onore di S. A. R. il Duca degli Abruzzi.
- PAPADOPOLI, N. Sul modo di collocamento delle collezioni pubbliche.
- Revue Suisse de numismatique, 1904 1e livr.
- DANNENBERG, H. Die Münzen der deutschen Schweiz zur Zeit der sächsischen und fränkischen Kaiser. Erster Nachtrag.
- IKLÉ-STEINLIN, A. Münzzeichen auf St. Galler Münzen des XVI und XVII Jahrhunderts.

GRUNAU Dr. G. Die Inselmedaille und ihre Geschichte.
 VAN MUVDEN A.-ST. Notice sur un plappart de la ville
 de Soleure.

GRUNAU Dr. G. Die Hallermedaille und ihre Geschichte.
 Chronique des falsifications. III. Monnaies et médailles
 suisses inédites Mélanges.

Numismatische Zeitschrift der numismatischen Gesellschaft
 in Wien. Erstes und zweites Semester 1903.

GRAF Dr. J. Die Münzverfälschungen im Altertum.

NAGL Dr. A. Der griechische Abakus.

GOHL E. Die Münzen der Eravisker.

RICHTER G. Die jüdischen Münzen bis zum ersten
 Aufstande unter Kaiser NERO.

EGGER R. Ein Weihgeschenk der Metaponter.

BRUNSMID J. Unedierte Münzen von Dazien und Moe-
 sien im Nationalmuseum in Agram.

LUSCHIN VON EBENGREUTH Dr. A. Denkmünzen Kaiser
 MAXIMILIANS I auf die Annahme des Kaisertitels.

ELZE Dr. TH. Die Münzen und Medaillen des Hauses
 Anhalt der neueren Zeit.

FIALE E. Die ältesten Raitpfennige Joachimsthal's.

Bulletin international de Numismatique, 1904 n°. 1 en 2.

ZAY, E. Le sou colonial de 1767, à la Guadeloupe.

BLANCHET, A. Monnaies non frappées.

Trouvailles. Sociétés. Musées. Nouvelles diverses. Bi-
 bliographie.

Bulletin de numismatique, 1904, 1e livr.

Correspondance numismatique. Pièces inédites. A propos
 des médaillons d'or d'Aboukir. Bibliographie. Trouvailles.
 Sociétés. Nécrologie.

La Gazette numismatique, 1904, nos. 9 en 10.

DE WITTE, A. Une médaille de Sainte Wivine, Abbessede Grand- Bigard.

· VAN DEN BROECK, E. Numismatique bruxelloise: Recherches sur les jetons des Receveurs de Bruxelles, postérieurs à la charte de 1421.

DE WITTE A. Un patagon de CHARLES II, roi d'Espagne, frappé à Tournay en 1667. Bibliographie. Nouvelles diverses.

Jaarverslag van den Sekretaris over 1903.

Met genoegen kan ik wijzen op 't feit, dat ons Genootschap zich in bloeienden staat bevindt.

LEDEN.

Het ledental klom van 137 tot 138. (In 't vorig jaarverslag, afgedrukt Tijdschrift 1903, blz. 337 is blijkbaar de drukfout 136 ingeslopen.)

Na uwe stemming op de Jaarvergadering te 's-Gravenhage, werd 't lidmaatschap aanvaard door de heeren:

P. N. VAN DOORNINCK, Bennebroek,

T. A. HOEFER, Hattem,

JHR. H. M. SPEELMAN - Wassenaar,

W. O. SWAVING, Middelburg en

DR. F. C. WIEDER, Amsterdam,

terwijl Uw Bestuur, door 't buitenlandsch lidmaatschap aan ons verbond de heeren:

GODEFROID DEVREESE, Brussel en

GEORGE MACDONALD, Glasgow,

Daarentegen ontvielen ons door den dood de leden:

MR. F. A. J. VAN LANSCHOT, 's Hertogenbosch († Juni,) .

CHARLES VAN SCHOOR, Brussel († Maart,) A. DE MEUNIJNCK,

Rijssel († December,) AUGUST HÖHN, Wiesbaden († Maart)

en traden uit onzen kring de heeren: BERN. J. M. DE BONT,

JAC. ANKERSMIT, beide te Amsterdam en GIULIO SAMBON, Milaan.

BESTUUR.

Dit was zamengesteld uit de heeren:

DR. H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ, Voorzitter (1904,)

AUG. SASSEN, vice Voorzitter (1905,)

JOH. W. STEPHANIK, Sekretaris (1906,)

C. H. F. A. CORBELIJN BATTARD, Penningmeester
(1907) en
JHR. MR. M. W. SNOECK, Konservator (1908.)

VERGADERINGEN.

De Jaarvergadering werd gehouden te 's-Gravenhage en met genoegen herinneren wij ons den merkwaardigen en aangename dag onder, leiding van onzen Voorzitter en van den heer MR. A. E. GOEKOOP aldaar doorgebracht.

Van de bestuursvergaderingen gehouden op 13 Februari en 18 Juni zal 't Tijdschrift U de notulen bekend maken.

REKENING.

Deze loopt nu van 1 Januari — 1 Januari en levert blijkens mededeeling van onzen Penningmeester een batig saldo op van *f* 4.87⁵.

TIJDSCHRIFT.

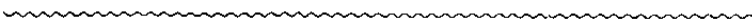
Ook dit jaar bestond de Kommissie voor de Redaktie uit Mejuffrouw M. G. A. DE MAN en de heeren W. K. F. ZWIERSZINA, AUG. SASSEN en S. WIGERSMA HZN. Deze laatste als tijdelijk 4^e lid (Huish. Regl. art. 14.)

Aan H. M. DE KONINGIN en H. M. DE KONINGIN-MOEDER werd een gebonden exemplaar van den jaargang van ons Tijdschrift aangeboden. Behalve 't beantwoorden der gewone vragen van numismatischen aard, die bijna dagelijks binnenkomen, verleenden wij onze medewerking aan de Boston Medical Library voor 't verkrijgen van afgietsels van den Swammerdam-penning en bewerkten wij de afdeeling „Nederlandsche numismatiek” voor 't Handbook to learned Societies, dat de Carnegie Institution te Washington zal uitgeven.

Mijn dank aan die heeren, en 't zijn er velen, die mij in 1903 wel hun hulp wilden verleen.

JOH. W. STEPHANIK.

Amsterdam, 1 Juni 1904.

VERGADERINGEN

VAN HET

**Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor
Munt- en Penningkunde**

IN 1904.

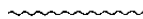
(Uittreksel uit het Notulenboek).

31e Bestuursvergadering 21 Maart 1904. Aan den heer H. G. DU CROCQ wordt décharge verleend en dank gezegd voor zijne nauwkeurige waarneming van 't konservatorschap. Het 12^{1/2}-jarig bestaan van 't Genootschap zal niet feestelijk herdacht worden, aangezien de kasmiddelen zulks niet veroorloven.

Het bestuur maakt gebruik van 't laatste lid van art. 8 Statuten en schrapt den heer W. J. FREDZESS, thans zonder bekende woonplaats, van de ledenlijst.

Het Genootschap zal lid worden van de Nederlandsch-Belgische Vereeniging der Vrienden van de Medaille als kunstwerk.

13^e Jaarlijksche Vergadering 18 Juni 1904 te Oudshoorn (zie hierboven blz. 236.)

Aanwinsten Bibliotheek over 1903.

Verschillende afleveringen van de Gazette numismatique.
Geschenk CHARLES DUPRIEZ.

N.B. Ondergeteekende heeft zich met den Heer DUPRIEZ in verbinding gesteld om ook de ontbrekende nos. te mogen ontvangen.

Un numismate Provençal J. LANGIER. Sa biographie par baron GUILLEBERT. (Extr.)

Geschenk van den schrijver.

Trois monnaies luxembourgeoises inédites par vicomte B. DE JONGHE. (Extr.)

Geschenk van den schrijver.

La numismatique du siècle de Middelbourg de 1572—74, par Madlle. M. DE MAN. (Extr.)

Geschenk van de schrijfster.

Verslag van het Koninklijk Penningkabinet met afbeeldingen.

Geschenk Dr. H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ.

De munt in de volkstaal, door J. E. TER GOUW.

Geschenk van den schrijver.

Moedas Portuguesas de ouro, carimbadas ou cravejadas nas Indias occidentals e non continente Americano.

Geschenk JULIUS MEILI.

La molette d'Eperon différent de l'atelier monétaire de Saint Quentin de 1384 en 1465, par M. PAUL BORDEAUX.

Geschenk van den schrijver.

Numismatique Bruxelloise.

a. cinq jetons de magistrats Bruxellois pour des fonctions restant à déterminer. (Extr.)

- b.* recherche sur les jetons des anciens receveurs trésoriers. (Extr.)
- c.* recherches sur les jetons des seconds receveurs de Bruxelles, des années 1456, 1457, 1458. (Extr.)
- d.* un jeton inédit de deux receveurs de Bruxelles, du XIV siècle.

Geschenk van den schrijver ED. V. D. BROECK.

The American Numismatic and Archaeological Society
proceedings and papers, forty fifth annual meeting 1903.

Bulletin numismatique.

Geschenk Veuve R. SERRURE.

Verslag Gemeente-Museum Nijmegen 1902.

Numismatisches Litteratur-Blatt, 131—136.

Geschenk M. BAHRFELDT.

SOLONE AMBROSOLI. Una medaglia pora nota di Papa
Pio IV. (Extr.)

Geschenk van den schrijver.

Berliner Münzblätter 13—18.

Geschenk Redaction.

Bulletin international de numismatique, Tomes 1—3, 2—3.

Geschenk A. BLANCHET.

Une médaille du XX siècle à l'effigie de CHARLES VII,
roi de France, par W. K. F. ZWIERZINA.

Geschenk van den schrijver.

Répertoire général de médaillistique 626—850.

Geschenk P. C. STROEHLIN.

The numeral letters on imperial coins of Syria printed
from the numismatic Chronicle.

Geschenk GEORGE MACDONALD.

Repertorium zur Münzkunde Bayern's, von J. V. KUELL,
2de Druk.

Geschenk Numismatische Gesellschaft.

Antiek nederlandsch goud- en zilversmidswerk, tentoon-
gesteld te Leeuwarden in 1900. (Extr.)

Appunti di numismatica romana 48 en 49. FRANCESCO GNECCHI.

Geschenk van den schrijver.

Kinderprenten met afbeeldingen van munten, door Mej. M. DE MAN.

Geschenk van de schrijfster.

Manuale di Numismatica dell Dr. SOLONE AMBROSOLI.

Geschenk van den schrijver.

Catalog eines berühmten alten Münzen- und Medaillen-Cabinets.

Geschenk O. HELDRING.

Battaglie di Archeologica Anno I, num. I.

Geschenk la Direzione.

American Journal of numismatic.

Geschenk Dr. HORATIO STORER.

Note sur un tiers de sou frappé dans une localité du nom de Ressons (Aisne ou Oise).

Geschenk Mej. M. DE MAN.

La monete di Verona. QUINTILIO PIRINI.

Geschenk van den schrijver.

Verslag Museum van Oudheden te Groningen.

Geschenk Mr. J. A. FEITH.

Verkoopscatalogi van:

F. DE NOBELE, C. DUPRIEZ, A. E. CAHN, RUPPAPORT, MERZBACHER, Dr. HIRSCH, TYER, JOZSEF, HELBENG, MERCHIOS MAYER en G. KOCH.

Door ruiling:

Revue belge de numismatique.

Revue suisse de numismatique.

Rivista italiana.

Numismatische Zeitschrift.

Monatsblatt Numism. Gesellsch. Wien.

Kroatisch Archaeolog. Gesellsch. Agram.

Bulletin Nederl. Oudheidkundige Bond.

Algemeen Nederl. Familieblad.
Mittheilungen der Bayerischen Numism. Gesellschaft.

Aanwinsten numismatische verzameling.

Gedenkpenning Mr. VENING MEINESZ aangeboden bij
zijn aftreden als burgemeester van Amsterdam.

Geschenk Mr. H. VERKOUTEREN.

Brandspuit-penningen van Amsterdam, Hillegom en
Alkmaar.

Afgietsel zegel gouden bul van 1356.

Geschenk Dr. BRAAKENBURG v. BACKUM.

Jhr. M. W. SNOECK.

LEDENLIJST

(SEPTEMBER 1904)

Achter de namen der leden is vermeld welk gedeelte van de munt- en penningkunde door hen beoefend wordt.

EERE-LEDEN.

Dagteekening der benoeming.

- Z. M. VICTOR EMANUEL III, Koning van Italië. 16 Juni 1901.
 Vicomte B. DE JONGHE, President de la Société royale de Numismatique de Belgique, rue du Trône 60, Ixelles. 17 Juni 1894.
 (België, nederlandsche provinciën Limburg en Noord-Brabant, verder gallische, merovingische, karolingische en oud-grieksche M.) 1)

GEWONE LEDEN

- * C. H. F. A. CORBELIJN BATTAKRD, Notenboomstraat 83, Groenloo.
 * ADRIAAN BOM, Heerengracht 542, Amsterdam.
 * Jhr. mr. J. M. H. J. DE GREZ, rue Belliard 18, Bruxelles.
 * Jhr. M. A. SNOECK, Kamerheer i. b. d. van H. M. de Koningin, Bestuurder van 't Prov. Genootschap van K. en W. in Noord-Brabant, C. 22, Hintham. (Prov. Noord-Brabant, M., G., noodmunten, loodjes, draagteekens.)
 * JOH. W. STEPHANIK, Konservator van 't Munt- en Penningkabinet van 't Kon. Oudheidk. Genootschap te Amsterdam, Keizersgracht 414. (Turkije en Atjeh, M.)

1) De afkortingen beteekenen: M = munten, G = gedenkpenningen, * = lid-oprichter.

- C. W. BRUINVIS, Voorzitter der Commissie voor 't Stedelijk Museum, Oudegracht 184, Alkmaar. 12 Juni 1892.
(Stad Alkmaar en Alkmaarders, M., G., noodmunten, loodjes, draagteekens.)
- J. GERADTS, Burgemeester, Kasteel Aerwinkel, Posterholt (L.) —
(Nederlandsche prov. Limburg, M., G.)
- O. G. H. HELDRING, Gep. Luit.-Kolonel der Infanterie, Utrechtsche straatweg 3, Renkum. —
(M., G. in 't algemeen).
- Mejuffrouw MARIE DE MAN, Conservatrice van 't Munt- en Penningkabinet van 't Zeeuwsch Gen. der Wetenschappen, St. Pieterstraat 39, Middelburg. —
(Graafschappen Holland en Vlaanderen M. — Prov. Zeeland, M., G., noodmunten, loodjes, draagteekens, muntvondsten — Nederland, loodjes.)
- Jhr. C. H. C. A. VAN SYPESTEYN, Parkstraat 87, 's-Gravenhage. —
(Steden 's-Gravenhage en Haarlem, G., penningen en penningplaten uit 't oogpunt van kunst).
- Mr. J. A. FEITH, Rijks-Archivaris, Martiniplein 181, Groningen. 18 Juni 1893.
(Nederland, in 't bijzonder provincie en stad Groningen, M., G.)
- Dr. H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ, Directeur van het Koninklijk Kabinet van Penningen en Gesneden Steenen te 's-Gravenhage, Javastraat 76. 17 Juni 1894.
- H. G. DU CROQC, Leidschegracht 11, Amsterdam. —
(Nederland en Koloniën, België tot 1830, G.)
- Jhr. L. C. VAN DEN BRANDELER, Luit.-Kol bij het Regt. Gren. en Jagers, 1e Van den Boschstraat 37, 's-Gravenhage. 16 Juni 1895.
(Nederland na 1576, M., G.)
- W. K. F. ZWIERZINA, Ontvanger der Registratie en Domeinen, Wilhelminastraat 39, Alfen (Z.-H.). —
(Nederland, G. en draagteekens, in 't bijzonder die geslagen na 1863).
- Mr. P. DEKETH, Piet Heinstraat 3, 's-Gravenhage. 16 Juni 1896
(Nederland en Koloniën na 1576, M.)
- Jhr. H. M. Ridder baronet SPEELMAN, Oud-burgemeester van Harlingen, Darena, Mollaan, Bloemendaal. —
(Nederlandsche koloniën, provinciën Friesland en Groningen, M.)

- AUG. SASSEN, Notaris, Steenweg, Helmond. 16 Juni 1897.
(Nederland, muntstudie der middeleeuwen;
muntgewichtjes; prov. Noord-Brabant, M., G.)
- Jhr. mr. M. W. SNOECK, Ambtenaar van 't Openb.
Min. bij 't kantongerecht, Lindengracht, Heer-
renveen. —
- Dr. L. J. A. BRAAKENBURG VAN DACKUM, Hoogland-
sche Kerkgracht 23, Leiden. 16 Juni 1899.
(Bulzegels der pausen en der dogen, M. der
Johanniter Orde).
- J. E. TER GOUW, Oud-hoofd der school, Nassaulaan 8,
Hilversum. —
(Nederland en Koloniën, België, M.)
- Jhr. mr. P. L. VAN MEEUWEN, Advokaat-prokureur,
Stationsweg, 's-Hertogenbosch. —
(Prov. Noord-Brabant, M., G.)
- ANTH. BEGEER, Oudegracht 17, Utrecht. 9 Juni 1900.
- J. PH. M. MENGER, Stempelsnijder aan 's-Rijks-Munt,
Voorstraat 35, Utrecht. —
- S. WIGERSMA HZN., Bestuurslid van 't Friesch Ge-
nootschap, Narw 180, Leeuwarden. 16 Juni 1901
(Nederland, in 't bijzonder Friesland, M., Fries-
land en 80-jarige oorlog, G.: Huis Oranje-Nassau,
M. G. met portretten.)
- Jhr. mr. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND, Kommies-griffier
2^e Kamer Staten-Generaal, Koninginnegracht 62, 18 Juni 1904.
's-Gravenhage.
(Nederland, G., in 't bijzonder familiepenningen)
- A. O. VAN KERKWIJK, Bankstraat 117, 's-Gravenhage. —

BUITENGEWONE LEDEN

- D. C. MEIJER JR., Bestuurslid van het Kon. Oudheidk.
Gen., Vondelstraat 81, Amsterdam. 12 Juni 1892.
(Stad Amsterdam, G. tot 1800; G. der Luther-
sche Kerk, huwelijkspenningen).
- B. J. A. BRUYNESTEYN, 2^e Sweelinckstraat 58, 's-Graven-
hage 18 Juni 1893.
(Nederland, in 't bijzonder Holland, M.)
- Mr. W. M. VAN LANSCHOT, Ververstraat 299, 's-Her-
togenbosch. —
(Prov. Noord-Brabant, M. en G.)
- F. H. Baron VAN VERSCHUER, Willemsplein 2, Arnhem. —

- Jhr. H. E. RAM, Ingenieur, Biltstraat 97, Utrecht. 17 Juni 1894.
(Prov. Utrecht, M. en G.)
- Jhr. mr. W. C. G. VAN EYSINGA, Wirdumerdijk 9,
Leeuwarden. 16 Juni 1895.
- JAN HORDIJK JACzn., Voorstraat 410, Dordrecht. —
- Mr. C. G. J. BIJLEVELD, Konservator van het Stedelijk
Museum, Nassausingel 2, Nijmegen. 16 Juni 1896.
(Gelderland, in 't bijzonder Nijmegen M., G.
loodjes enz.)
- Mr. H. J. D. D. ENSCHEDÉ, Zijlstraat 27, Haarlem. —
- Ds. H. A. J. LUTGE, Keizersgracht 717, Amsterdam. —
- H. J. M. H. VAN RIJCKEVORSEL, Huize Leeuwenstein,
Vucht. 16 Juni 1897.
(Prov. Noord-Brabant, M. en G.)
- Jhr. mr. A. F. O. VAN SASSE VAN YSSELT, Raadsheer
in 't Gerechtshof, Oranje-Nassaulaan, 's-Herto-
genbosch. —
- H. D. DE WITT HAMER, Lange Kerkstraat 30, Goes. —
(M. en G. in 't algemeen).
- A. HOLLESTELLE, Lid van de Provinciale Staten van
Zeeland, Oudelandsche straat 436, Tholen. 16 Juni 1898.
(Nederland, muntstudien).
- CORN. L. J. BEGEER, Predikheerenkerkhof 5, Utrecht. 16 Juni 1899.
- Mr. R. FRUIN TH.AZ., Rijksarchivaris van Zeeland,
Balans 6, Middelburg. —
(Prov. Zeeland, Muntstudie.)
- R. I. M. M. A. Graaf DE GELOES, Kamerheer i. b. d.
van H. M. de Koningin, Burgemeester, Eijsden. —
- J. KARREMAN, Hoofd der school, Kerkstraat 251,
Oud-Beierland. —
(Nederland tot heden, België tot 1648, G.)
- H. OORTMAN GERLINGS, Kruisstraat 13, Utrecht. —
- Mr. N. G. PIERSON, Oud-minister van financiën, 's-Grav-
enhage. —
- Jhr. mr. J. H. HORA SICCAMA, Oud-Referendaris bij
B. Z., Bezuidenhout 13, 's-Gravenhage. —
(Nederland G.)
- JAN DE WAARD, Poelestraat 14a, Groningen. —
(Prov. en Stad Groningen, M. en G.)
- J. VAN DE WATER, Hoogstraat 657, Gorkum. —
(Prov. Holland, M.; Huis Oranje-Nassau, G.)
- C. A. VAN WOELDEREN, 1^e Luit.-Adj. bij de Artillerie-

- Schietschool, Zwolle, ('s-zomers Legerplaats bij Oldenbroek). 16 Juni 1899.
(Nederland, M. en G.; Rome, M.)
- Jhr. mr. C. BEELAERTS VAN BLOKLAND, Heerenstraat 27, Utrecht. 9 Juni 1900.
(M. in 't algemeen.)
- J. A. A. GERRITSEN, N. Z. Voorburgwal 252, Amsterdam. —
(Nieuwere penningen en draagteekens.)
- A. VAN DER HOOP, Grimhoek 206, Oud-Beierland. —
(Nederland, M. G. ridderorden en draagteekens.)
- J. HOUWINK Gz., Lemmerweg 119, Sneek. —
- H. LABOUCHÈRE, Villa Doornveld, Doorn. —
- I. W. MENS0, Wassenaarsche weg 35, 's-Gravenhage. —
(Nederland en Kolonien na 1576, M. en G.)
- J. C. P. E. MENS0, Jur. cand., Koninginnegracht 25, 's-Gravenhage. —
(Nederland, M.)
- Mr. J. A. SILLEM, Heerengracht 577, Amsterdam. —
(Nederland, muntstudiën; Koopkracht der edele metalen, beteekenis der rekenmunten.)
- Jhr. mr. D. F. TEIXEIRA DE MATTOS, Alexanderstraat 9, 's-Gravenhage. —
(Nederland, uitsluitend gouden M. der XIXe eeuw.)
- J. M. M. VAN BELLE, Haarlemmerdijk 104, Amsterdam. 16 Juni 1901.
(M. der Oud-Helleensche volken.)
- Mr. N. P. VAN DEN BERG, President der Nederlandsche Bank, Oude Turfmarkt 3, Amsterdam. —
- Mr. S. VAN GIJN, Dordrecht. —
- J. M. J. VAN LIS, Kandidaat-Notaris, Langestraat, 86, Hilversum. —
(Zeeland M., P., loodjes.)
- HIDDE NYLAND, Dordrecht. —
- Prof. jhr. dr. J. SIX, Heerengracht 511, Amsterdam. —
(Grieksche munten uit 't oogpunt van beeldenbeschrijving. Nederland G. uit 't oogpunt van kunst.)
- Jhr. mr. VICTOR DE STUERS Parkstraat, 's-Gravenhage. —
- BAS VETH, Van Oldenbarneveldtlaan 20, Scheveningen. —
- I. C. WIENECKE, 2^e Stempelsnijder aan 's-Rijks-Munt te Utrecht, Admiraal van Ghentstraat 9. —
(Onderzoekingen en studiën van technischen aard.)
- W. ACHTENHAGEN, Lijnmarkt 37, Utrecht. 16 Juni 1902.
- D. C. BERG, Lijnbaansgracht 89, Amsterdam. —
(M. G., in 't bijzonder draagteekens.)
- G. D. BOM H.Gz., Warmoesstraat 35, Amsterdam. —

- (G. zeevaart en handel, marine, koopvaardij, waterstaat, zeeverzekering, watersport, luchtvaart reddingmaatschappijen, zeemanscolleges, beurzen.) 16 Juni 1902.
- G. J. BRENKMAN, Aalst 32, Lienden, G. —
 (Holland, Utrecht, Gelderland, M. tot 1576, alle stukken, die in de Betuwe gevonden zijn.)
- H. J. VON BRUCKEN FOCK, Kromme Nieuwegracht 78, Utrecht. —
- FRED. CALAND, Wilhelminastraat 53, 's-Gravenhage. —
- TH. M. H. DIRIX, Veldstraat 19, Roermond. —
- TH. DORREN, Valkenberg. —
- N. GILISSEN LEMAIRE, Markt 74, Maastricht. —
 (Maastricht en omliggende Heerlijkheden M., G.)
- Mr. A. E. H. GOEKOOP, Laan van Meerdervoort 55, 's-Gravenhage. —
 (M. van Griekenland, Europa na 1800, gouden M.)
- Prof. W. GOOSSENS, Seminarie, Rolduc. —
 (Limburg M. G. tot einde der 18e eeuw.)
- Dr. A. H. L. HENSEN, Warmond. —
- Dr. C. HOITSEMA, Contr.-gen. 's-Rijks Munt, Biltstraat 200, Utrecht. —
 (Nederland valsche M.)
- Dr. G. A. HULSEBOS, Konservator van 't Prov. Utrechtsch Gen. van K. en W., Vleutenscheweg 11, Utrecht. —
- Mr. E. H. HIJMANS, Weerstraat 21, Tiel. —
 (M. G. in 't algemeen)
- EMILE KOCKEN, Vlijtstraat 1, Arnhem. —
 (G. in 't algemeen.)
- Mr. W. J. SAAIJMANS VADER, Burgemeester, Vrijenban. —
- I. SCHULMAN, Keizersgracht 448, Amsterdam —
 (In Nederland geslagen nabootsingen van vreemde munten. Neder'andsch-Indië M. G.)
- E. VOET JR., Anegang 15, Haarlem. —
 (Nederland en Koloniën 1576-1840 M. G.)
- H. L. A. VAN DEN WALL BAKE, Muntmeester, Utrecht. —
- P. N. VAN DOORNINCK, oud-burgemeester, Duinlaan, Bennebroek. 18 Juni 1903.
- Dr. P. DOPPLER, Achter 't Vleeschhuis 17, Maastricht. —
 (Studie van limburgsche muntkunde.)
- F. A. HOEFER, 2e voorzitter van Gelre, Hattem. —
 (Overijsel M.)
- Jhr. H. M. SPEELMAN, Wittenburg, Wassenaar. —

W. O. SWAVING, Gemeente-Archivaris, Middelburg.	18 Juni 1904.
Dr. F. C. WIEDER, Overtoom 185, Amsterdam.	—
F. L. G. D'AUMERIE, Pieter Bothstraat 65, 's-Gravenhage.	—
AUG. FALISE, Beeldhouwer, Wageningen.	—
G. M. KAM, Nijmegen	—
J. A. ROBBARD, Voorstraat, Dordrecht	—

BUITENLANDSCHE LEDEN

E. VAN DEN BROECK, rue du Commerce 70, Bruxelles. (Stad Brussel, M., G., noodmunten, loodjes, draagteekens.)	12 Juni 1892.
Cav. ERCOLE GNECCHI, via Gesù 8, Milano.	—
Cav. FCO GNECCHI, via Filodrammatici 10, Milano.	—
Comte TH. DE LIMBURG-STIRUM, rue de la Loi 166, Bruxelles.	—
ALPH. DE WITTE, Ingénieur, rue du Trône 55, Ixelles. (Hertogdom Brabant, M ; legpenningen der XVII Nederlanden en Frankrijk; muntgewichtjes.)	—
Baron JEAN BETHUNE, Oost-Roosbeke. (Vlaanderen, in 't bizonder Brugge, M. en G.)	9 Aug. 1892.
ARTHUR ENGEL, rue de l'Assomption 66, Paris-Passy.	—
V. DE MUNTER, Agent de la Banque nationale de Belgique, Lei 15, Louvain	—
Dr. HANS RIGGAUER, Conservator des Kön. Münzkabi- nets, Neuhauserstrasse 5, München.	—
AMÉDÉE DE ROISSART, Conseiller de la cour d'appel de Bruxelles, avenue de la Couronne 12, Ixelles.	—
P. I. B. RUIJS DE PEREZ, Château de Tolimont, la Hulpe (Belgique). (Noodmunten.)	18 Juni 1893.
GEOFFREY CH. ADAMS, Broadway 29, New York.	8 Sept. 1893.
MAURICE BARBEY, Manoir de Valleyres, Valleyres (Suisse).	—
ROGER VALLENTIN DU CHEYLARD, Officier de l'In- struction publique, Receveur des Domaines, St. Pé- ray (France).	—
P. BORDEAUX, Avocat, 1 ^{er} adjoint au maire, Bou- levard Maillot 98, Neuilly-sur-Seine.	24 Mei 1894.
JOHN EVANS, Nash Mills, Hemel Hempstead (England).	—
PAUL CH. STRUEHLIN, Président de la Société suisse de numismatique, route de Chêne 54, Genève.	17 Juni 1894.

ALBERT VISART DE BOCARMÉ, rue St. Jean 16, Bruges.	5 Juli 1894.
JULIUS MEILI, Alpenquai 36 ^u , Zurich.	14 Nov. 1897.
Dr. HORATIO R. STORER, Washington-Street 58, Newport (R. I.) U. S. A.	—
FRÉD. ALVIN, rue van Volsem 17, Ixelles.	26 Jan. 1898.
PIER PANDER, Beeldhouwer en Medaljeur, via Nomentana 143, Roma.	8 Okt. 1899.
PAULIN TASSET, graveur en médailles et monnaies, rue Séguier 3, Paris.	—
Baron PHILIPPE PRISSE, Ingénieur en chef, Directeur des Ponts et Chaussées, Boulevard Léopold 159, Anvers.	22 Mei 1900.
J. P. MOQUETTE, Prambon (over Soerabaja). (Ned.-Indië, M. in den meest uitgebreiden zin; G. uit den Hindoe-tijd.)	—
J. M. FADDEGON, Graveur, Villa du franc parleur, Montrouge sur Seine.	2 Juni 1901.
SOLOME AMBROSOLI, Conservatore del R. gabinetto numismatico di Brera, Milano.	16 Juli 1901.
J. CHR. LAUER, Kleinweidenmühle 12, Nürnberg.	—
F. MAZEROLLE, Directeur de la Gazette num. franc. et de corresp. histoire et archéol., rue Singer 2, Paris XVIe.	—
GODEFROID DEVREESE, rue Quinaux 11, Bruxelles.	18 Juli 1903.
GEORGE MACDONALD, Headkceper of Hunter's Museum, Lilybank gardens 41, Glasgow.	—

INHOUDSOPGAVE.

---

1. *Artikelen.*

	Blz.
Nederlandsche penningen 1864—1898. Deel II, 1879— 1890, door W. K. F. ZWIERZINA . . . 5, 87, 173, 239	
Considérations sur trois sceattas anglo-saxons identi- ques du cabinet numismatique de la Société frisonne à Leeuwarde, door Mej. M. DE MAN.	119
De munt in de volkstaal, door J. E. TER GOUW. . .	136
Naschrift hierop. (Braspenning, kruis).	216
Twee merkwaardige Oranjepenningen, door S. WI- GERSMA HZ.	205
Eenige opmerkingen over gedenkpenningen uit de 1 ^e helft der 16 ^e eeuw, door S. WIGERSMA HZ. . .	271
Gegraveerde penningen, door D ^r . H. J. DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ.	283

2. *Bouwstoffen voor eene geschiedenis van het Neder- landsche Geld- en Muntwezen.*

Bijdragen tot de kennis van het middeleeuwsch geld- en muntwezen, geput uit de Cameraarsrekeningen van Deventer, (1337—1384), door AUG. SASSEN . .	37
Afleiding en verbinding Het Pond Groot van f 63.— en enkele anderen, door A. HOLLSTELLE.	217

3. *In Memoriam.*

E. PH. ERFMANN.	159
-------------------------	-----

TH. MOMMSEN.	160
Mr. L. W. A. BESIËR	286

4. *Gemengde berichten.*

De muntvondst te Oudwoude en het zwaardje van Arum. — Muntvondst te Loosdrecht. — Aanvulling op DIRKS 1813—1863. — Flabbe. — NAPOLEON I, vervaardiger van valsche munten. — De oudste munt — Veranderde stempels. — De Hilversumsche Inhoudigingspenning. — Munt-verzen. — Verslag Museum Utrechtsch Genootsschap. — Valkenberg of Valkenburg? — Munten met verhoogde waarde. — De fransche munt in 1902. — Een valsche munterswerkplaats in de gevangenis. — Een nieuw tijdschrift. — Inhoudsopgaaf van Tijdschriften . . .	73
NAPOLEON I, vervaardiger van valsche munten. — Aanvulling op DIRKS 1813—1863. — Scheepjeschelling. — Prijsvraag Arti et Industriae. — Een oordeel uit Duitschland over nederl. penningen. — Ned.-Belg. Ver. der vrienden van de medaille als kunstwerk. — Matapan. — Ergerlijke geldstukken. — Echte en nagemaakte St. Georgedaalders. — Kon. Kabinet. Katalogus Ned. penningen I. — Amsterd. huwelijks-penningen 18 ^e eeuw. — Les médailles et plaquettes modernes. — Een verlies voor het Rijksmuseum. — Vorstelijk bezoek aan het Koninklijk Kabinet. — Inhoudsopgaaf van Tijdschriften. . .	161
Onze pasmunt. — Aanvulling op DIRKS 1813—1863. (Eerepenningen voor handboog- en scherpschutters van 1852). — Valsche spaansche peso's of piasters in 1796 te Birmingham vervaardigd. — Uit de pers. (Nieuwe nederlandsche penningen. Munten van Guatamala.) — Ned.-Belg. Vereeniging van de vrienden der medaille als kunstwerk. — Verslag Friesch Genootschap 1902/03. — Verslag Koninkl.	

Kabinet 1902. — Verslag Museum Nijmegen 1902. — Verslag Museum Groningen 1903. — Inhoudsopgaaaf van Tijdschriften.	224
Middenbrons van den romeinschen keizer DIDIUS JULIANUS, gevonden te Reimerswaal. — Eereprijs voor Handboogschutterijen 1852. — Landbouwten- toonstelling te Aarlanderveen. — Nieuw uitgekomen penningen. — Het Braziliaansche geldwezen. — Les médailles et plaquettes modernes. — Erratum. — Medische penningen, enz. — Verslag Museum Nij- megen over 1903. — H. N. STUART, Catalogus der munten en amuletten van China, Japan, Korea en Annam, behoorende tot de num. verz. van het Bat. Gen. v. K. en W. — Essai sur les jetons et médailles des monnaies françaises, par J. FLORANGE. Extr. des annales des mines. — Inhoudsopgaaaf van Tijdschriften.	287

5. *Bladvulling.*

Gouden Wilhelmina's	215
Een eigenaardige penning	223

6. *Mededeelingen betreffende het Genootschap.*

Verslag der algemeene vergadering te Alfen Oudshoorn op 18 Juni 1904	236
Jaarverslag van den Sekretaris.	304
Vergaderingen in 1904.	306
Aanwinsten Bibliotheek.	307
„ Numismatische Verzameling.	310
Rekening van den Penningmeester 1903.	311
Ledenlijst.	312
Inhoudsopgave van den jaargang.	320
Verwijzing der platen.	323

VERWIJZING DER PLATEN.

Plaat	I	tegenover	blz.	5.
"	II	"	"	119.
"	III	"	"	173.
"	IV	"	"	205.
"	V	"	"	271.
"	VI	"	"	280.
"	VII	"	"	283.
"	VIII	"	"	285.
